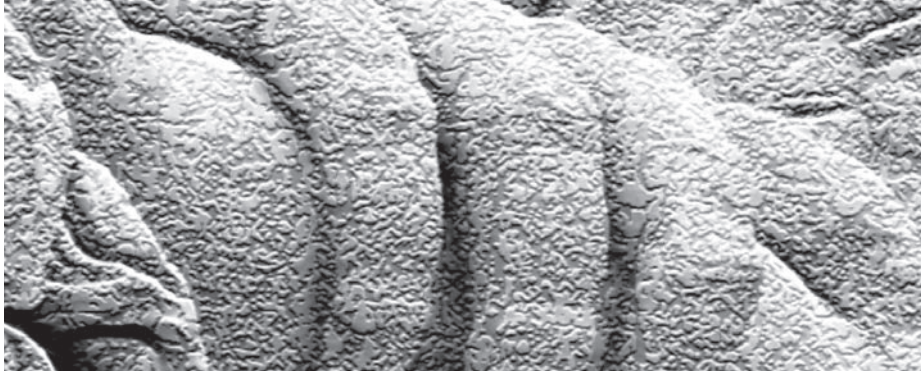

β'

β' εξάμνηνο

		Ώρες διδασκαλίας								Σύνολο	ECTS
		Εβδομάδας				Εξαμήνου					
		Ασκήσεις				Ασκήσεις					
		Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.	Θεωρία	Φροντ.	Εργ.	Κθιν.		
Β' Εξάμηνο											
Υποχρεωτικά											
1.	ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΙ	2		2		26		26		52	4
2.	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι	3				39				39	4
3.	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2		2		26		26		52	4
4.	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	3		3		39		39		78	6
5.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ	3				39				39	4
6.	ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	3				39				39	4
										26	
Κατ' Επιλογήν Υποχρεωτικά											
1.	ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	2				26				26	2
2.	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	2				26				26	2
3.	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	2				26				26	2

53503	ΑΝΑΤΟΜΙΚΗ ΙΙ	ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	Θεόδωρος Μαριόλης-Σαψάκος Αναπληρωτής Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ -2Ε	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση με τη δομή και την οργάνωση του σκελετού με την δόμηση των αρθρώσεων, την κατανόηση της τοπογραφίας των μυών, την κλινική αναγνώριση της νεύρωσης και λειτουργίας τους μύες και τη σχέση του με τους συναγωνιστές και ανταγωνιστές μύες. Κατανόηση του αρτηριακού και φλεβικού δικτύου άκρων-κοιλίας-θώρακα-κεφαλής-τραχήλου και εκμάθηση των σημείων αρτηριακής ψηλάφησης, φλεβικής και αρτηριακής παρακέντησης. Περιγραφή-αναγνώριση και κλινική αναζήτηση λεμφικού δικτύου και λεμφαδενικών ομάδων-σταθμών.

Σκοπός του μαθήματος είναι επίσης η εξοικείωση με τη δομή και την οργάνωση των οργάνων και συστημάτων τραχήλου, θώρακα, κοιλίας και πυέλου και η κατανόηση των αλληλεξαρτήσεων των συστημάτων. Οι διαλέξεις και οι εργαστηριακές ασκήσεις εστιάζουν στην κατανόηση και την εμπέδωση των τοπογραφικών και λειτουργικών σχέσεων των οργάνων και συστημάτων και τις συσχετίζουν με στοιχεία της απεικονιστικής και κλινικής ανατομίας εγκεφάλου.

Μαθησιακοί στόχοι

Οι φοιτητές πρέπει να είναι ικανοί να:

- Αναγνωρίζουν μακροσκοπικά ανατομικές δομές
- Αναγνωρίζουν τα σημαντικά χαρακτηριστικά των ανατομικών δομών
- Αναγνωρίζουν τα ανατομικά οδηγά ψηλάφησης σημεία
- Αναγνωρίζουν τις κύριες δομές σε εγκάρσιες τομές του ανθρώπινου σώματος
- Κατέχουν την συσχέτιση δομής και λειτουργίας
- Μπορούν να συνεργάζονται στα πλαίσια της ομάδας
- Γνωρίζουν την δομή των οργάνων και συστημάτων θώρακα, κοιλίας και πυέλου
- Κατανοούν τις τοπογραφικές και λειτουργικές σχέσεις των οργάνων και των συστημάτων.
- Εντοπίζουν και να συσχετίζουν τις βασικές τοπογραφικές ανατομικές σχέσεις σε διάφορες μορφές απεικόνιση
- Αναγνωρίζουν στο φωτονικό μικροσκόπιο τα κύρια ιστολογικά χαρακτηριστικά της αναπνευστικής οδού, του πεπτικού σωλήνα, του παγκρέατος, του ήπατος, των χοληφόρων πόρων, του σπληνός.
- Αναγνωρίζουν και να ταξινομούν τους εξωκρινείς αδένες και σύστημα διακλάδωσης των πόρων ενός σιελογόνου αδένα.
- Κατανοούν και εντοπίζουν την οργάνωση της νεφρικής αγγείωσης – νεφρική μικροκυκλοφορία, του νεφρώνα (νεφρικό σωματίο και σωληναριακό σύστημα) και την υπερμικροσκοπική δομή και λειτουργία των νεφρικών σωματίων (αγγειώδες σπείραμα)
- Αναγνωρίζουν την ιστολογική δομή του θυρεοειδή αδένα, των παραθυρεοειδών αδένων, των επινεφριδίων (φλοιός, μυελός), της υπόφυσης και του υποθαλάμου.
- Αναγνωρίζουν την ιστολογική δομή όρχεως και ωοθήκης.
- Αναγνωρίζουν την ιστολογική δομή δέρματος και μαστού.
- Αναγνωρίζουν την ιστολογική δομή οφθαλμού, ωτός
- Κατανοούν την Εμβρυϊκή ανάπτυξη και ωρίμανση του προσώπου, στοματικής κοιλότητας

τας, αναπνευστικού συστήματος, πεπτικού συστήματος, νεφρών, ουρογεννητικών οργάνων, ενδοκρινών αδένων, καρδιάς και εμβρυϊκής κυκλοφορίας.

Περιεχόμενο

Εισαγωγή στη βασική δομή της πεπτικής οδού και στα ιστολογικά χαρακτηριστικά της στοματικής κοιλότητας, του φάρυγγα, του οισοφάγου, του στομάχου, του ήπατος και του παχέος εντέρου και του πρωκτικού σωλήνα. Σύστημα διακλήδωσης των πόρων σιελογόνου αδένου, Δομή και λειτουργία των σιελογόνων αδένων, Δομή και λειτουργία του εξωκρινούς παγκρέατος, Ήπαρ-Λειτουργική θεώρηση του ηπατικού λοβίου, Δομή και λειτουργία των ηπατικών κυττάρων και χοληφόρων πόρων του ηπατικού συστήματος, Χολή: σύνθεση και μηχανισμός έκκρισης, Δομή και λειτουργία της χοληδόχου κύστης. Ανάπτυξη και περιγραφή του ουροποιητικού συστήματος. Ανάπτυξη και περιγραφή του ενδοκρινικού συστήματος. Ιστολογία του γεννητικού συστήματος θήλεος και άρρενος. Ιστολογία του δέρματος, των εξαρτημάτων του και του μαζικού αδένου. Ιστολογία του οφθαλμού και η ανάπτυξη του κατά την εμβρυογένεση – Ιστολογία του ωτός και η ανάπτυξη του κατά την εμβρυογένεση. Περιγραφή της ανάπτυξης του αναπνευστικού συστήματος. Ανάπτυξη Προσθίου, Μέσου και Οπίσθιου Εντέρου, Περιστροφή της αγκύλης του μέσου εντέρου, Ανάπτυξη του ήπατος και του παγκρέατος, Ο Μοριακός κώδικας για τη διαφοροποίηση των διαφόρων περιοχών του εντερικού σωλήνα, Συγγενείς ανωμαλίες μέσου εντέρου, οπίσθιου εντέρου, δακτυλιοειδές πάγκρεας. Πως αναπτύσσεται το σκελετικό και το μυϊκό σύστημα κατά την εμβρυογένεση. Ανάπτυξη της ουρογεννητικής ακρολοφίας, Ανάπτυξη των εμβρυικών καταβολών του νεφρού (Πρόνεφρος, Μεσόνεφρος, Μετάνεφρος), Ουρητηρική καταβολή και μετανεφρογόνο βλάστημα – Αναπτυξιακή αλληλεξάρτηση εμβρυϊκής επαγωγής, Μοριακός έλεγχος της ανάπτυξης

του μετάνεφρου, Αγγείωση του νεφρώνα, Ανάπτυξη της ουροδόχου κύστης και ουρήθρας, Ανάπτυξη των Επινεφριδίων, Συγγενείς ανωμαλίες του ουροποιητικού συστήματος. Καθορισμός του φύλου και ορμική διαφοροποίηση (γενετικοί παράγοντες και ορμόνες στον καθορισμό του φύλου), Ανάπτυξη της αδιαφοροποίητης γονάδας, Μετανάστευση και κινητική των αρχέγονων γεννητικών κυττάρων, Ωοθηκική μορφογένεση, Διαφοροποίηση των έξω γεννητικών οργάνων. Δομικά στοιχεία των φαρυγγικών τόξων, Παράγωγα των φαρυγγικών θυλάκων, σχισμών και υμένων, Ανάπτυξη του θυρεοειδούς αδένου των παραθυρεοειδών αδένων, της γλώσσας και των σιελογόνων αδένων, Ο σχηματισμός του προσώπου Ανάπτυξη της υπερώας, Μορφογενετικές διεργασίες κατά την ανάπτυξη της υπερώας, Αλληλεπιδράσεις σηματοδότησης μεταξύ εξωδέρματος και μεσεγχύματος στις αναπτυσσόμενες υπερώιες αποφύσεις, Η ανάπτυξη του στόματος, Η ανάπτυξη του ρινικού διαφράγματος, των ρωθώνων και ρινικών χοανών, Συγγενείς ανωμαλίες του τραχήλου, Μείζονες ανωμαλίες του προσώπου (το σύνδρομο του πρώτου τόξου, Σύνδρομο Treacher Collins (γναθοπροσωπική δυσόσωση). Έκτοπος θυρεοειδής, Συγγενείς ανωμαλίες της υπερώας. Περιγραφή της ανάπτυξης του δέρματος και των εξαρτημάτων. Πρώιμα στάδια ανάπτυξης της καρδιάς και των αιμοφόρων αγγείων, Νεοαγγειογένεση ή αγγειοπλάση (vasculogenesis), Αγγειογένεση (angiogenesis), Η διάπλαση της καρδιάς, Ο Καρδιακός σωλήνας. Η ανάπτυξη των κόλπων και των κοιλιών, Η ανάπτυξη του κοιλιοκοιλιακού διαφράγματος και των βαλβίδων, Καρδιακοί Μεταγραφικοί παράγοντες Επαγωγική δράση του μυοκαρδίου στο ενδοκάρδιο, Μετανάστευση των κυττάρων της νευρικής ακρολοφίας, Η ανάπτυξη του ερεθισματοαγωγού συστήματος, Αρχέγονο αγγειακό σύστημα, Ανάπτυξη αρτηριών και φλεβών (αορτικά τόξα), Εμβρυϊκή Κυκλοφορία και αλλαγές κατά την γέννηση. Περιγραφή συγγενών ανωμαλιών του κυκλοφορικού συστήματος. Περιγραφή της ανάπτυξης του νευρικού συστήματος.

Παρουσίαση της οργάνωσης του αναπνευστικού συστήματος σε Ανώτερη και Κατώτερη (ή Περιφερική) αναπνευστική οδό.

Εργαστηριακό μέρος

Με τη βοήθεια προπλησμάτων οι φοιτητές εκπαιδεύονται κατά ομάδες και παρουσιάζουν εργασίες επί του περιεχομένου του μαθήματος.

Μικροσκόπηση ιστολογικών παρασκευασμάτων.

Κατάτμηση φρέσκων ιστών και οργάνων, αφού ενημερωθούν για τον τρόπο χρήσης των απαραίτητων χειρουργικών εργαλείων.

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις ή προφορικές εξετάσεις

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Grant's Ανατομία, Agur A., Εκδότριας BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 1^η έκδοση/2010.

2^η Επιλογή: Sobotta Ανατομία με Έγχρωμο Άτλαντα, Waschke J., BokersM.T., Paulsen Fr. Εκδότριας BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 1^η έκδοση/2021.

			Συντονιστής μαθήματος: Αντώνιος Σταματάκης, Καθηγητής
			Διδάσκοντες: Αντώνιος Σταματάκης, Καθηγητής Αννα Κορομπέλη, ΕΔΙΠ
53465	ΦΥΣΙΟΛΟΓΙΑ Ι	ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	Δήμητρα Παϊκοπούλου, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		3Θ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4	

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των μηχανισμών που διέπουν τη λειτουργία των επιμέρους οργανικών συστημάτων καθώς και οι αλληλεπιδράσεις τους

Μαθησιακοί στόχοι

- Λειτουργία νευρικών κυττάρων: Ιοντική βάση δυναμικών ηρεμίας και ενέργειας.
- Συναπτική διαβίβαση-Τύποι και μηχανισμοί δράσης νευροδιαβιβαστών
- Οργάνωση αισθητικών συστημάτων: Σωματαίωση, πόνος, όραση, ακοή
- Οδοί ελέγχου κινήσεων
- Δομή και λειτουργία της νευρομυϊκής σύναψης
- Μοριακός μηχανισμός μυϊκής συστολής
- Βασικές τιμές πνευμονικών όγκων
- Ενδοτικότητα των πνευμόνων και η αντίσταση

των αεραγωγών

- Μερική πίεση καθενός από τα σημαντικότερα αέρια στην ατμόσφαιρα
- Επιφανειοδραστικός παράγοντας
- Ανταλλαγή αερίων στον πνεύμονα και η μεταφορά τους στους ιστούς
- Ρύθμιση της αναπνοής
- Φάσεις του καρδιακού κύκλου
- Ερεθισματοαγωγό σύστημα της καρδιάς
- Σύζευξη ηλεκτρικής διέγερσης και μυϊκής συστολής-Ηλεκτροκαρδιογράφημα
- Καρδιακή παροχή, όγκος παλμού, προφορτίο και μεταφορτίο
- Αιματική ροή, αντίσταση και πίεση μέσα στο καρδιαγγειακό σύστημα
- Μηχανισμοί ρύθμισης της αρτηριακής πίεσης
- Νεφρώννας και σπειραματική διήθηση

- Σωληναριακή επαναρρόφηση: ομοιόσταση Na⁺, K⁺, γλυκόζης και νερού
- Σύστημα ρενίνης-αγγειοτενσίνης και ανδοστερόνης
- Ερυθροποιητίνη
- Έλεγχος ούρησης
- Κύρια ρυθμιστικά συστήματα στο αίμα, στο διάμεσο και στο ενδοκυττάριο υγρό
- Αλκάλωση και οξέωση
- Οξεοβασική ρύθμιση από αναπνευστικό σύστημα και νεφρούς

Περιεχόμενο

- Δυναμικά μεμβράνης νευρικού κυττάρου
- Νευρική σύναψη-Νευροδιαβιβαστές
- Αισθητικά Συστήματα
- Σωματισθητικό σύστημα & Πόνος
- Όραση-Ακοή
- Κινητικό Σύστημα-Νευρομυϊκή σύναψη & Μυϊκή Σύστολη
- Δομή και λειτουργία των πνευμόνων, Ρύθμιση αναπνοής
- Μηχανική της αναπνοής
- Ανταλλαγή αερίων
- Η καρδιά ως αντλία, Ηλεκτρική δραστηριότητα της καρδιάς

- Δυναμική της κυκλοφορίας
- Νεφρική λειτουργία
- Οξεοβασική Ισορροπία

Μέθοδος αξιολόγησης: Τελική εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ή ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Ganong's Ιατρική Φυσιολογία, K. Barret, Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHER LTD, 1^η έκδοση/2011

2^η Επιλογή: Φυσιολογία, Linda S. Costanzo, Ιατρικές Εκδόσεις Λαγός Δημήτρης, 6^η έκδοση/2021

3^η Επιλογή: Ιατρική Φυσιολογία, John E. Hall, Επιστημονικές Εκδόσεις Παρισιάνου, 13^η έκδοση/2016

4^η Επιλογή: Συνοπτική Φυσιολογία του Ανθρώπου, Johathan D. Kibble, Colby R. Halsey, Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Έκδοση 2018

5^η Επιλογή: Φυσιολογία του Ανθρώπου, Silverthorn Dee Unglaub, Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, Αθήνα, 2018.

		Φλώρα Μαλαματένιου, Καθηγήτρια
		Εργαστήρια:
		Ι. Λιάσκος, ΕΔΙΠ
		Ε. Ζούλιας, ΕΔΙΠ
53466	ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ - 2Ε
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4

Σκοπός του μαθήματος είναι να εισάγει τον φοιτητή στις μεθόδους, τεχνικές και συστήματα που αναπτύσσονται για την συστηματική απόκτη-

ση, επεξεργασία, ερμηνεία και επικοινωνία των δεδομένων, πληροφοριών και γνώσεων στον τομέα φροντίδας υγείας.

Μαθησιακοί Στόχοι

Ο φοιτητής στο τέλος του 2^{ου} εξαμήνου θα πρέπει να έχει τις ακόλουθες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να:

1. Ορίζει το γνωστικό αντικείμενο της Πληροφορικής της Υγείας και να κατανοεί τις βασικές του έννοιες.
2. Αφηγείται τα ορόσημα της ιστορικής εξέλιξης της Πληροφορικής της Υγείας.
3. Κατανοεί τις βασικές έννοιες των βάσεων δεδομένων.
4. Γνωρίζει τις μεθόδους ανάπτυξης συστημάτων βάσεων δεδομένων.
5. Χειρίζεται συστήματα διαχείρισης βάσεων δεδομένων.
6. Αναπτύσσει εφαρμογές βάσεων δεδομένων.
7. Περιγράφει τις κατηγορίες των Πληροφοριακών Συστημάτων Υγείας.
8. Κατανοεί τις βασικές έννοιες των Πληροφοριακών Συστημάτων Νοσοκομείων.
9. Κατανοεί τις βασικές έννοιες και τη δομή των Ηλεκτρονικών Φακέλων Υγείας.
10. Χειρίζεται και να αναπτύσσει συστήματα ηλεκτρονικού φακέλου ασθενή.
11. Οργανώνει και να ταξινομεί δεδομένα, πληροφορίες και γνώσεις που συλλέγονται στον τομέα υγείας.
12. Αναζητά πληροφορίες στον παγκόσμιο ιστό σχετικές με τον τομέα υγείας.
13. Γνωρίζει και να χειρίζεται συστήματα αναζήτησης αξιόπιστων πηγών πληροφοριών και γνώσεων για τις επιστήμες υγείας και ιδιαίτερα για την επιστήμη της νοσηλευτικής.
14. Χειρίζεται λογισμικά παρουσίασης πολυμεσικών κειμένων σχετικών με τη νοσηλευτική και τις επιστήμες υγείας.
15. Αναφέρει πρότυπα επικοινωνίας και ορολογία που χρησιμοποιούνται στον τομέα της υγείας.
16. Κατανοεί τις βασικές έννοιες των συστημά-

των υποστήριξης λήψης απόφασης στον τομέα της υγείας.

17. Κατανοεί τις βασικές έννοιες της τηλεϊατρικής και των συστημάτων της.
18. Κατανοεί τις βασικές έννοιες στην επεξεργασία και ανάληψη βιο-ιατρικών σημάτων και εικόνων.
19. Κατανοεί και να περιγράφει τα ζητήματα ασφάλειας που προκύπτουν από τη διαχείριση δεδομένων στον τομέα της υγείας.

Περιεχόμενο

1. Ορισμοί, βασικές έννοιες Πληροφορικής της υγείας
2. Ιστορική εξέλιξη Πληροφορικής της υγείας.
3. Βάσεις Δεδομένων.
4. Πληροφοριακά Συστήματα Νοσοκομείων.
5. Συστήματα ταξινόμησης ορολογίας, πρότυπα επικοινωνίας στον τομέα της υγείας.
6. Ηλεκτρονικός Φάκελος Ασθενή.
7. Μέθοδοι ανάληψης δεδομένων.
8. Συστήματα υποστήριξης λήψης απόφασης.
9. Επεξεργασία και ανάληψη βιο-ιατρικών σημάτων και εικόνων.
10. Τηλεϊατρική.
11. Θέματα ασφάλειας δεδομένων υγείας.

Εργαστηριακό μέρος

1. Συστήματα Διαχείρισης Βάσεων Δεδομένων.
2. Λογισμικά ηλεκτρονικού φακέλου ασθενή.
3. Ανάπτυξη εφαρμογής διαχείρισης ηλεκτρονικού φακέλου ασθενή.
4. Αναζήτηση πληροφοριών στον παγκόσμιο ιστό.
5. Αναζήτηση πηγών πληροφοριών και γνώσεων επιστημών υγείας.
6. Λογισμικά παρουσίασης πολυμεσικών κειμένων.

Μέθοδος αξιολόγησης:

- 70% από γραπτή εξέταση

- 30% από εργαστηριακή εξέταση

Συγγραμμata:

1^η Επιλογή: Πληροφορική της Υγείας – Νοσηλευτική προσέγγιση, Ι. Μαντάς – Α. Hasman, Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd, Αθήνα 2007

2^η Επιλογή: ΒιοΠληροφορική – Εφαρμογές Υπολογιστών στη Φροντίδα Υγείας και τη Βιοϊατρική, J. Cimino – E. Shortliffe, Εκδόσεις Broken Hill Publishers Ltd, Αθήνα 2013

Εκτός των ανωτέρω επιλογών θα αναρτηθούν στο e-class Εργαστηριακές Ασκήσεις «Πληροφορική της Υγείας».

53403	ΒΑΣΙΚΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ Ι	ΠΑΘΟΛΟΓΙΚΟΣ-ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΟΣ	Μαργαρίτα Γιαννακοπούλου, Καθηγήτρια <u>Εργαστηριακή Άσκηση:</u> Φωτεινή Βουζάβαλη, ΕΔΙΠ Μαρία Καθαφάτη, ΕΔΙΠ Δήμητρα Παϊκοπούλου, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		3Θ -3Ε	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		6	

Σκοπός του Μαθήματος

1. Η απόκτηση βασικών επιστημονικών γνώσεων αναγκαίων για την παροχή αποτελεσματικής νοσηλευτικής φροντίδας σε άτομα, οικογένειες ή ομάδες ατόμων.
2. Κατανόηση των αρχών που στηρίζουν, ερμηνεύουν και τεκμηριώνουν τις νοσηλευτικές εφαρμογές
3. Η ανάπτυξη τεχνικών δεξιοτήτων για την παροχή νοσηλευτικής φροντίδας σε διάφορες καταστάσεις υγείας/αρρώστιας

Μαθησιακοί Στόχοι

Μετά την ολοκλήρωση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να είναι σε θέση να:

- γνωρίζει το θεωρητικό υπόβαθρο στο οποίο βασίζονται οι παρεμβάσεις βασικής νοσηλευτικής φροντίδας
- περιγράφει έννοιες και διαδικασίες που σχετίζονται με παρεμβάσεις βασικής νοσηλευτικής φροντίδας
- γνωρίζει τον κατάλληλο εξοπλισμό που χρησι-

- μοποιείται σε παρεμβάσεις βασικής νοσηλευτικής φροντίδας, καθώς και την ορθή χρήση του
- εφαρμόζει παρεμβάσεις βασικής νοσηλευτικής φροντίδας σε προπλάσματα, με βάση τις διεθνείς κατευθυντήριες οδηγίες
- γνωρίζει πιθανές επιπλοκές παρεμβάσεων βασικής νοσηλευτικής φροντίδας
- γνωρίζει τους τρόπους καταγραφής και τεκμηρίωσης της φροντίδας

Περιεχόμενα

- Ζωτικά Σημεία
- Αρχές Υγιεινής και Ασφάλειας
- Αποστείρωση-Απολύμανση-Αντισηψία
- Αρχές Χορήγησης Φαρμάκων από το στόμα
- Αρχές Χορήγησης Φαρμάκων από παρεντερικές οδούς. Προφυλακτικά Μέτρα κατά τη Χορήγηση Χημειοθεραπευτικών Φαρμάκων
- Αρχές χορήγησης Υγρών και Ηλεκτρολυτών
- Διαχείριση Υγρών και Ηλεκτρολυτών-Οι ευθύνες του νοσηλευτή

- Οξυγονοθεραπεία
- Κένωση του Εντέρου και Φροντίδα Στομών
- Ασφάλεια Ασθενούς
- Πρόληψη μυοσκελετικών τραυματισμών κατά τον χειρισμό των ασθενών
- Ακεραιότητα Δέρματος – Πρόληψη και φροντίδα κατακλίσεων
- Μετάγγιση αίματος

Εργαστηριακό μέρος

- Μέτρηση Ζωτικών Σημείων
- Αγγειακή Προσπέλαση, Τοποθέτηση Ηπαρινισμένου Φλεβοκαθετήρα
- Τοποθέτηση Ηπαρινισμένου Φλεβοκαθετήρα-Αιμοηψίες
- Χορήγηση Φαρμάκων από όλες τις οδούς (από το στόμα, μάτια, μύτη, ώτα, υποδόρια, ενδοφλέβια). Χορήγηση Φαρμάκων IV
- Χορήγηση Φαρμάκων Ενδοφλέβια (IV)
- Χορήγηση Φαρμάκων Υποδόρια-Χορήγηση Ινσουλίνης-Ανάμιξη ινσουλινών. Χορήγηση Φαρμάκων Ενδομυϊκά (IM)
- Τοποθέτηση Ρινογαστρικού Καθετήρα (Levin)
- Χορήγηση Ορού

- Καθετηριασμός Ουροδόχου Κύστεως
- Καθετηριασμός Ουροδόχου Κύστεως
- Τραχειοβρογχική Αναρρόφηση-Φροντίδα Τραχειοστομίας
- Φροντίδα Κλινήρους Ασθενούς-Εφαρμογή Αρχών Εργονομίας Υποκλιση - Φροντίδα Στομών-Τραχειοβρογχική Αναρρόφηση
- Επαναληπτικές Ασκήσεις και Εξάσκηση

Μέθοδος αξιολόγησης:

- Γραπτές ή προφορικές Εξετάσεις 50%
- Εξέταση στο Εργαστήριο 50%

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: **Κλινικές Νοσηλευτικές Δεξιότητες και Νοσηλευτική Διεργασία.** (Επίτομο). Lynn Pamela. **Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης:** Χ. Λεμονίδου. Εκδότης Broken Hill Publishers LTD, Αθήνα 2011.

2^η Επιλογή: Δεν υπάρχει.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΜΕ ΕΜΦΑΣΗ ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ		Οδηγός Σίσκου
53448	ΦΡΟΝΤΙΔΑ	Επίκουρη Καθηγήτρια Πανεπιστημίου Πειραιώς
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ		
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		30
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4

Σκοπός του μαθήματος είναι να αντιληφθούν οι φοιτητές την πολυπλοκότητα των οικονομικών παραμέτρων που διέπουν τη λειτουργία και χρηματοδότηση των συστημάτων υγείας με επίκεντρο τη νοσηλευτική επιστήμη. Ανώτερος στόχος είναι οι μελλοντικοί νοσηλευτές να αποκτήσουν όλες τις θεωρητικές γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες (π.χ ικανότητα ερμηνείας αποτελεσμάτων μελετών οικονομικής αξιολόγησης) τις οποίες θα αξιοποιούν ώστε να διαχειρίζονται με ορθολογικό τρόπο τους

πεπερασμένους υλικούς και ανθρώπινους πόρους προκειμένου να ικανοποιούν τις ανάγκες υγείας του πληθυσμού με το βέλτιστο δυνατό τρόπο, περιορίζοντας κάθε ενδεχόμενο σπατάλης.

Μαθησιακοί στόχοι

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος αναμένεται ότι οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- **Γνωρίζουν** το γιατί είναι αναγκαία για τους νο-

σηλευτές η γνώση βασικών αρχών οικονομικών της υγείας για την αποτελεσματική άσκηση του επαγγέλματός τους

- **Περιγράφουν και αναλύουν** την πολυπλοκότητα των οικονομικών συναλλαγών στον υγειονομικό τομέα και να εντοπίζουν τις διαφορές στην «αγορά υγείας» σε σχέση με την «κλασική» έννοια της αγοράς
- **Αξιολογούν** τεκμηριωμένα το βαθμό επάρκειας των διαθέσιμων πόρων σε σχέση με τις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των πολιτών για νοσηλευτική φροντίδα
- **Γνωρίζουν** εναλλακτικούς τρόπους εξασφάλισης της χρηματοδότησης των νοσηλευτικών υπηρεσιών
- **Αναπτύσσουν** προϋπολογισμούς /οικονομικούς απολογισμούς που αφορούν νοσηλευτικές υπηρεσίες
- **Γνωρίζουν** τις μεθόδους οικονομικής αξιολόγησης των διαφόρων νοσηλευτικών παρεμβάσεων
- **Αναφέρουν** φαινόμενα και στρεβλώσεις που σχετίζονται με τις ιδιαιτερότητες της «αγοράς» υπηρεσιών υγείας όπως είναι η *προκλητή ζήτηση*, ο *ηθικός κίνδυνος*, η *αντίστροφη επιλογή* αλλήλ και τις όποιες επιπτώσεις στην αποδοτικότητα, την αποτελεσματικότητα και την ισότητα του συστήματος και των υπηρεσιών υγείας.

Περιεχόμενο

Κατά τη διδασκαλία δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στη διασύνδεση των θεωρητικών εννοιών με τη νοσηλευτική πρακτική. Παρατίθενται και κύρια συζητούνται συγκεκριμένα παραδείγματα καλών πρακτικών μέσα από το νοσηλευτικό χώρο, ενώ παράλληλα σχολιάζονται και πρακτικές του παρελθόντος οι οποίες αποδείχτηκαν ανεπιτυχείς.

1^η εβδομάδα: Η επίδραση της οικονομικής επιστήμης στην οργάνωση της Νοσηλευτικής Φροντίδας και οι ιδιαιτερότητες του τομέα της υγείας (η αποτυχία των «αγορών» στον τομέα

της υγείας)

- Το περιεχόμενο των οικονομικών της υγείας και οι εφαρμογές στις νοσηλευτικές υπηρεσίες
- Ο νόμος της ανεπάρκειας
- Το οικονομικό πρόβλημα στον τομέα της υγείας
- Διαφορές στη λειτουργία της «αγοράς» των νοσηλευτικών υπηρεσιών σε σχέση με τη λειτουργία της αγοράς κατά την κλασική έννοια
- Ο ρυθμιστικός /παρεμβατικός ρόλος του κράτους στον τομέα της υγείας
- Οι αρχές κατανομής των διαθέσιμων πόρων για την κάλυψη των νοσηλευτικών αναγκών

2^η εβδομάδα: Το Πρόβλημα της Επιλογής στις Νοσηλευτικές Υπηρεσίες

- Οι θέσεις της σχολής των «Ρομαντικών» σε σχέση με τη σχολή των «Ρεαλιστών» αναφορικά με την παραγωγή και την κατανομή των πόρων στον τομέα της υγείας
- Η έννοια του *κόστους ευκαιρίας*
- Οι καμπύλες των παραγωγικών δυνατοτήτων
- Τα κριτήρια θέσπισης προτεραιοτήτων στον τομέα της υγείας γενικά και ειδικότερα για την ανάπτυξη των νοσηλευτικών υπηρεσιών

3^η εβδομάδα: Οι παράγοντες που διαμορφώνουν τη Ζήτηση για υπηρεσίες υγείας, η μελέτη της Ελαστικότητας της Ζήτησης και του φαινομένου της «Προκλητής» Ζήτησης

- Οι παράγοντες που επιδρούν στη Ζήτηση υπηρεσιών υγείας γενικότερα και ειδικότερα στη *ζήτηση νοσηλευτικών υπηρεσιών*
- Η *ελαστικότητα της ζήτησης* για νοσηλευτικές υπηρεσίες
- Το *φαινόμενο της προκλητής ζήτησης*
- Οι μέθοδοι *αντιμετώπισης /περιορισμού* του φαινομένου της προκλητής ζήτησης

4^η εβδομάδα: Οι βασικές αρχές κατάρτισης-παρακολουθήσεως Προϋπολογισμού σε επίπεδο Νοσηλευτικού Τμήματος

- Οι βασικές κατηγορίες προϋπολογισμών στις νοσηλευτικές δομές
- -Η κατάρτιση και παρακολούθηση προϋπολογισμών/απολογισμών στις μονάδες υγείας αλλιά και σε επίπεδο νοσηλευτικού τμήματος
- -Τα είδη κόστους (ελεγχόμενα, μη ελεγχόμενα, μεταβλητά, σταθερά, εφάπαξ κόστος, άμεσο υγειονομικό και μη υγειονομικό κόστος) τα οποία λαμβάνονται υπόψη για την αποτελεσματική κατάρτιση ενός προϋπολογισμού

5^η εβδομάδα: Η ορθολογική διαχείριση (παραγγελία-παραλαβή-αποθήκευση-παρακολούθηση ανάληψης) των αναλωσίμων ενός νοσηλευτικού τμήματος /νοσηλευτικής υπηρεσίας

- Η αναγκαιότητα χρήσης πρωτοκόλλων για την αποδοτική διαχείριση των υγειονομικών αναλωσίμων από τους νοσηλευτές
- Οι φάσεις διαχείρισης των αναλωσίμων (προσδιορισμός αναγκών, υποβολή παραγγελίας, ορθή αποθήκευση και παρακολούθηση της ανάληψης/αποθεμάτων, ορθός τρόπος απομάκρυνσης)
- Το απόθεμα ασφαλείας, το ελάχιστο/μέγιστο επίπεδο αποθέματος, την τελική προς παραγγελία ποσότητα
- Οι κανόνες VEN (Vital-Essential-Non Essential) για τον προσδιορισμό των αναγκαίων αναλωσίμων όπως και FIFO (First in First Out) και SLFO (Shortest Life First Out) για την ορθή αποθήκευση αυτών

6^η εβδομάδα: Η θεωρία της Παραγωγής και η μελέτη των Συναρτήσεων Παραγωγής

- Η συνάρτηση παραγωγής και η διαμόρφωση της στον τομέα της υγείας σε διαφορετικές χρονικές περιόδους (βραχυχρόνια/μακροχρόνια)
- Ο νόμος των φθίνουσών αποδόσεων στις νοσηλευτικές υπηρεσίες
- Οι έννοιες του μέσου και του οριακού νοσηλευτικού προϊόντος

- Οι ιδιότητες των καμπυλών ίσου προϊόντος και των γραμμών ίσου κόστους
- Οι έννοιες της τεχνικής και της διανεμητικής αποδοτικότητας

7^η εβδομάδα: Η μελέτη των Νοσηλευτικών δομών ως Οικονομικών Μονάδων

- Οι παράγοντες που διαμορφώνουν το κόστος λειτουργίας των νοσηλευτικών μονάδων
- Οι έννοιες του σταθερού, μεταβλητού, μέσου και οριακού κόστους των νοσηλευτικών μονάδων
- Το άριστο επίπεδο λειτουργίας μιας νοσηλευτικής μονάδας με βάση τη διαμόρφωση της σχέσης μέσου και οριακού κόστους
- Η διαμόρφωση της καμπύλης του μέσου κόστους μιας νοσηλευτικής δομής κατά τη μακροχρόνια περίοδο
- Οι διαφορετικές πηγές εσόδων μιας νοσηλευτικής μονάδας
- Η έννοια του μέσου και οριακού εσόδου μιας μονάδας υγείας
- Η προϋπόθεση επίτευξης συνθήκης ισορροπίας σε μία νοσηλευτική υπηρεσία

8^η εβδομάδα: Η μελέτη της εξέλιξης της Υγειονομικής Δαπάνης στην Ελλάδα και Διεθνώς καθώς και η κατανομή αυτής ανά είδος νοσηλευτικών υπηρεσιών

- Η αναγκαιότητα παρακολούθησης της υγειονομικής δαπάνης ως αναγκαία προϋπόθεση για την άσκηση πολιτικής υγείας
- Το τριαξονικό Σύστημα Λογαριασμών Υγείας
- Το περιεχόμενο της τρέχουσας δαπάνης υγείας και της σχετιζόμενης με την υγεία δαπάνης
- Η αποσαφήνιση των εννοιών της ιδιωτικής και της δημόσιας δαπάνης υγείας
- Το ύψος της δαπάνης υγείας στην Ελλάδα συνοπτικά, ανά τομέα φροντίδα και ανά βασικές νοσηλογικές κατηγορίες
- Η διαχρονική/διακρατική και ανά τομέα φρο-

ντίδας *εξέλιξη της υγειονομικής δαπάνης* στην Ελλάδα σε σχέση με την Ευρώπη και τις ΗΠΑ

9^η εβδομάδα: Η Χρηματοδότηση των Υπηρεσιών Υγείας

- Οι δυνητικές πηγές χρηματοδότησης ενός συστήματος υγείας και η σύγκρισή τους ως προς το βαθμό εξασφάλισης ισότιμης πρόσβασης του πληθυσμού στις υπηρεσίες υγείας
- Η διαδικασία *άντλησης των χρηματοδοτικών πόρων* στον τομέα της υγείας
- Τα προβλήματα χρηματοδότησης του τομέα της υγείας συνολικά
- Οι ποικίλες διαστάσεις/αρνητικές συνέπειες που επιφέρουν *οι άτυπες πληρωμές* στον τομέα της υγείας
- Μέθοδοι περιορισμού των ατύπων πληρωμών και μετατροπής αυτών σε θεσπισμένες πληρωμές στους προμηθευτές υγείας

10^η εβδομάδα: Η διερεύνηση εναλλακτικών τρόπων για την εξασφάλιση της Οικονομικής Βιωσιμότητας των Νοσηλευτικών Υπηρεσιών

- Οι δυνητικές *εναλλακτικές πηγές χρηματοδότησης (πέραν του κρατικού προϋπολογισμού)* των νοσηλευτικών υπηρεσιών (π.χ κοινοτικοί πόροι)
- Ο προσδιορισμός των στόχων και των *δυναμικά επωφεληόμενων πληθυσμών* ενός προς ανάπτυξη έργου/υπηρεσίας
- Τα βασικά συστατικά μιας *αποτελεσματικά διαμορφωμένης πρότασης* χρηματοδότησης για την ανάπτυξη/εκσυγχρονισμό κάποιας νοσηλευτικής υπηρεσίας

11^η εβδομάδα: Η λειτουργία της Ασφάλισης Υγείας (κοινωνικής και ιδιωτικής)

- Οι *διαφορές* στη λειτουργία της κοινωνικής έναντι της ιδιωτικής ασφάλισης υγείας
- Οι *στρεβλώσεις του ηθικού κινδύνου και της αντίστροφης επιλογής*

- *Αποτελεσματικές μέθοδοι αντιμετώπισης των στρεβλώσεων του ηθικού κινδύνου και της αντίστροφης επιλογής*

12^η εβδομάδα: Οι μέθοδοι Αποζημίωσης των Προμηθευτών Υγείας (Νοσηλεύτρια, Γιατροί, Νοσηλεύτές)

- Οι *διαφορετικές μέθοδοι αποζημίωσης* των προμηθευτών υγείας (σφαιρικό προϋπολογισμό, ομοειδείς διαγνωστικές κατηγορίες-DRGs, κατά πράξη αμοιβή, κατά κεφαλήν εξυπηρετούμενο, πάγια αντιμισθία)
- Η επίδραση των διαφορετικών μεθόδων αποζημίωσης στη *διαμόρφωση της συμπεριφοράς των προμηθευτών υγείας* ως προς την παροχή των φροντίδων
- Η καταλληλότητα της κάθε μεθόδου *ή του κάθε συνδυασμού μεθόδων για την αποζημίωση προμηθευτών υγείας διαφορετικών επιπέδων περίθαλψης* (π.χ. πρωτοβάθμια, τριτοβάθμια κ.λπ.) λαμβάνοντας υπόψη τις διαχρονικά μεταβαλλόμενες κοινωνικο-οικονομικές συνθήκες.
- Η *έννοια της χρέωσης σε σχέση με την έννοια του πραγματικού κόστους* παραγωγής μιας υπηρεσίας υγείας
- Τα γενεσιουργά *αίτια σχηματισμού ταμειακών ελλείψεων* (και συνακόλουθα χρεών) στις μονάδες υγείας

13^η εβδομάδα: Η Οικονομική Αξιολόγηση των Νοσηλευτικών παρεμβάσεων και των Υπηρεσιών Υγείας

- Η αναγκαιότητα *εκπόνησης μελετών οικονομικής αξιολόγησης* των νοσηλευτικών παρεμβάσεων
- Τα *κριτήρια αξιολόγησης μιας νέας νοσηλευτικής παρέμβασης*
- Τα *είδη κόστους* που σχετίζονται με την εκδήλωση μιας ασθένειας (π.χ άμεσο υγειονομικό, απώλεια παραγωγικότητας, ψυχοκοινωνικό κόστος)

- Οι βασικοί τύποι οικονομικών αξιολογήσεων (π.χ. ανάλυση κόστους αποτελεσματικότητας, ανάλυση κόστους χρησιμότητας, ανάλυση κόστους οφέλους)
- Τα αποτελέσματα αναλύσεων οικονομικών αξιολογήσεων
- Τα στάδια εκπόνησης μιας μελέτης οικονομικής αξιολόγησης

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις στο τέλος του εξαμήνου επί θεμάτων κριτικής σκέψης με βάση τα οποία αξιολογείται η ικανότητα των

φοιτητών να αξιοποιούν το θεωρητικό υπόβαθρο για την αποτελεσματική αντιμετώπιση οικονομικών ζητημάτων στο πλαίσιο του επιστημονικού/επαγγελματικού βίου.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Τα Οικονομικά της Υγείας, Γιάννης Ν. Υφαντόπουλος, Εκδότης Γ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ – Κ. ΔΑΡΔΑΝΟΣ Ο.Ε., Αθήνα 2006

2^η Επιλογή: Τα Οικονομικά της Υγείας σε επαγγελματίες, Thomas Rice. Επιμέλεια: Μάνος Μασαγγάνης, Εκδόσεις Κριτική ΑΕ., Αθήνα 2006

ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ ΚΑΙ ΔΕΟΝΤΟΛΟΓΙΑ		Βενετία-Σοφία Βελονάκη,
53504	ΣΤΗ ΝΟΣΗΛΕΥΤΙΚΗ	ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		30
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		4

Σκοπός του μαθήματος είναι να παρουσιάσει βασικά στοιχεία νομοθεσίας και δεοντολογίας, που σχετίζονται με το επάγγελμα του νοσηλευτή. Έμφαση θα δοθεί στον ορισμό εννοιών όπως η δεοντολογία, η νοσηλευτική ευθύνη, το επαγγελματικό απόρρητο και τα επαγγελματικά δικαιώματα των νοσηλευτών. Σκοπός είναι οι φοιτητές να αποκτήσουν τις απαραίτητες γνώσεις και δεξιότητες ώστε να μπορούν να αναζητούν και να κατανοούν τους κανόνες δικαίου και τις αρχές της ηθικής, που έχουν εφαρμογή σε κάθε περίπτωση. Μέσα από τη συζήτηση υποθετικών σεναρίων οι φοιτητές θα καλούνται να αναζητήσουν και να σχολιάσουν την ισχύουσα νομοθεσία και νομολογία, αλλά και τη συνήθη πρακτική κατά την παροχή υπηρεσιών υγείας.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την παρακολούθηση του μαθήματος ο φοιτητής θα πρέπει να μπορεί να:

- αναζητά τους κανόνες δικαίου και τις αρχές

ηθικής και δεοντολογίας για τα θέματα που τον ενδιαφέρουν

- αναγνωρίζει τις πηγές δικαίου και να εκτιμά ποιός κανόνας δικαίου εφαρμόζει σε κάθε περίπτωση
- κατανοεί τις βασικές αρχές του δικαίου της υγείας και της ηθικής
- κατανοεί τη σχέση δικαίου υγείας, δεοντολογίας και ηθικής στο χώρο της υγείας
- αξιολογεί πως θα πρέπει να ενεργεί σε κάθε περίπτωση στα πλαίσια των καθηκόντων του
- αναγνωρίζει πως πρέπει να ενεργεί ώστε να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των ασθενών
- αναγνωρίζει τα αντικρουόμενα συμφέροντα ή τις αντικρουόμενες ηθικές αξίες στα πλαίσια λήψης μιας απόφασης και να αποφασίζει σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο, με σεβασμό προς όλα τα εμπλεκόμενα μέρη
- αναγνωρίζει τα διαφορετικά ήδη νοσηλευτικής ευθύνης και να ενεργεί κατάλληλα

- λειτουργεί ως συνήγορος των ασθενών
- διαχειριστεί κατάλληλα μια περίπτωση παιδικής κακοποίησης
- γνωρίζει και να μπορεί να κρίνει τη βασική νομοθεσία που εφαρμόζει σε ειδικά θέματα που σχετίζονται με το επάγγελμα του νοσηλευτή, όπως οι μεταμοσχεύσεις
- σχεδιάσει και υλοποιήσει μια έρευνα σύμφωνα με το ισχύον νομικό πλαίσιο και τις ηθικές αρχές
- κατανοεί τον ρόλο του σε περιπτώσεις κρίσης και ανεπαρκών πόρων
- κατανοεί έννοιες όπως η ηθική καταπόνηση και το ηθικό αδιέξοδο του νοσηλευτή και τις επιπτώσεις αυτών
- αντιλαμβάνεται τι σημαίνει αυτονομία του νοσηλευτή και με τι αυτή σχετίζεται.

Περιεχόμενο

- Εισαγωγή – Δίκαιο – Ηθική – Δεοντολογία – Πηγές Αρχές
- Κώδικες Νοσηλευτικής Δεοντολογίας
- Πλαίσιο άσκησης νοσηλευτικού επαγγέλματος Επαγγελματικά δικαιώματα – Αυτονομία
- Σχέση ασθενή νοσηλευτή Δικαιώματα ασθενών
- Κύριες έννοιες της νοσηλευτικής για τη λήψη ηθικά αποδεκτών αποφάσεων
- Σύγκρουση δικαιωμάτων – υποχρεώσεων – αξιών
- Ηθικό αδιέξοδο, ηθική καταπόνηση

- Ενημέρωση, συναίνεση ασθενούς
- Επιδόση μέτρων
- Απόρρητο Προστασία προσωπικών δεδομένων
- Νοσηλευτική Ευθύνη
- Ο Νοσηλευτής στο δικαστήριο – Συνηγορία – Δικανική Νοσηλευτική
- Λήψη αποφάσεων στο Τέλος της Ζωής
- Μεταμοσχεύσεις
- Έναρξη ζωής – Ιατρικώς Υποβοηθούμενη Αναπαραγωγή – Τεχνητή διακοπή κύησης
- Ρόλος του νοσηλευτή σε περιπτώσεις κρίσης και ανεπαρκών πόρων
- Έρευνα

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές Εξετάσεις ή Γραπτή Απαθληακτική εργασία

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: **Ιατρικό δίκαιο, 2^η έκδοση**, Βούλητος Ποιυχρόνης, Ψαρούλης Δημήτριος Κ. Εκδόσεις University Studio Press-Ανώνυμος Εταιρεία Γραφικών Τεχνών και Εκδόσεων, Θεσσαλονίκη, 2^η έκδοση/ 2021.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

2^η Επιλογή: **Βιοδίκαιο**, Τάκης Κ. Βιδάλης, Εκδόσεις Σάκκουλα ΑΕ, Αθήνα, Θεσσαλονίκη, 1^η έκδοση/2007.

Σημειώσεις σε ηλεκτρονική μορφή

ΚΑΤ' ΕΠΙΛΟΓΗΝ ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΑ ΜΑΘΗΜΑΤΑ

53405	ΓΕΝΕΤΙΚΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ	ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	Ευάγγελος Μπόζας, ΕΔΙΠ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία από έδρα και πραγματοποίηση εργασιών από τους φοιτητές για εξοικείωση στα θέματα της Γενετικής του ανθρώπου.

Μαθησιακοί στόχοι

Ο φοιτητής στο τέλος του εξαμήνου θα πρέπει να έχει εμπεδώσει όλα τα θέματα που αναφέρονται στο περιεχόμενο του μαθήματος. Επίσης θα μπορέσει να εξασκηθεί στη πραγματοποίηση και παρουσίαση εργασιών σε θέματα γενετικής και να αποκτήσει κριτική σκέψη κατά τη διαδικασία της συζήτησης και διόρθωσης των εργασιών.

Περιεχόμενο

- Αρχές της Μεντελικής κληρονομικότητας,
- Αρχές της γενετικής πληθυσμών,
- Γενεαλογικά δένδρα,
- Γονιδιακή χαρτογράφηση, ανάληψη σύνδεσης και κλωνοποίηση βάσει θέσης,
- Αρχές κυτταρογενετικής και συνήθη σύνδρομα που οφείλονται σε χρωμοσωμικές ατυπίες,
- Μοριακή βάση των αιμοσφαιρινοπαθειών,
- Μοριακή βάση των κληρονομικών μεταβολικών νοσημάτων,

- Γενετική βάση του καρκίνου,
- Γονιδιακό εντύπωμα (στα πλαίσια των επιγενετικών τροποποιήσεων),
- Γονιδιακή θεραπεία, και οι ηθικές της διαστάσεις
- Φαρμακογενετική.

Μέθοδος αξιολόγησης: Επιτυχής πραγματοποίηση όλων των εργασιών ή και γραπτές εξετάσεις.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Thompson & Thompson Ιατρική Γενετική, NUSSBAUM R., McINNES R.R., WILLARD H.F. Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 8^η έκδοση/2011.

2^η Επιλογή: Μοριακή Γενετική του Ανθρώπου, Γεώργιος Δεδούσης, UTOPIA ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μ.ΕΠΕ. 1^η έκδοση/2021.

3^η Επιλογή: Βασικές Αρχές Γενετικής, Klug, Cummings, Spencer, Palladino, Ακαδημαϊκές Εκδόσεις Ι. ΜΠΑΣΔΡΑ & ΣΙΑ Ο.Ε., 1^η έκδοση 2015.

4^η Επιλογή: Σύγχρονη Κλινική Γενετική, Read Andrew, Donnai Dian, Εκδότης BROKEN HILL PUBLISHERS LTD, 1^η έκδοση/2010.

53479	ΒΙΟΛΟΓΙΑ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ	Αντώνιος Σταματάκης, Καθηγητής
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		2Θ	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η κατανόηση των βιολογικών μηχανισμών διαφορετικών τύπων συμπεριφοράς από τον εγκέφαλο

Μαθησιακοί στόχοι

- Κατανόηση της λειτουργικής ανατομίας του εγκεφάλου

- Κατανόηση της αλληλεπίδρασης γονιδίων και περιβάλλοντος στον καθορισμό της συμπεριφοράς
- Κατανόηση των μηχανισμών επίδρασης ορμονών στον εγκέφαλο
- Διάκριση διαφορετικών τύπων μνήμης και τα νευρωνικά τους υποστρώματα
- Γνώση των επιπτώσεων του στρες στη μάθηση και τη μνήμη
- Γνώση των εγκεφαλικών κυκλωμάτων αναγνώρισης συναισθημάτων
- Κατανόηση του συστήματος ανταμοιβής και της εμπλοκής του σε εθιστικές συμπεριφορές
- Κατανόηση των εγκεφαλικών κυκλωμάτων εκφοράς και κατανόησης της γλώσσας
- Διάκριση των διαφορετικών καταστάσεων συνειδητότητας
- Περιγραφή των εγκεφαλικών μηχανισμών ύπνου-εγρήγορσης

Περιεχόμενο

- Οργάνωση Εγκεφάλου
- Ανάπτυξη νευρικού συστήματος-πρώιμες εμπειρίες
- Φυσιολογικός Διμορφισμός Εγκεφάλου (Μύθοι και Πραγματικότητα)-Σεξουαλικός Προσανατολισμός

- Βιολογία Μάθησης & Μνήμης
- Επίδραση του Στρες στη Μάθηση και τη Μνήμη
- Βιολογία Συναισθημάτων-Φόβος
- Βιολογία Συναισθημάτων-Συναισθηματική Μνήμη
- Βιολογία Κινητοποίησης & Ανταμοιβής
- Νευροβιολογία Εθισμού
- Νευροβιολογία Έρωτα
- Νευροβιολογία Γλώσσας
- Νευροβιολογία Συνείδησης
- Νευροβιολογία Ύπνου

Μέθοδος αξιολόγησης: Τελική εξέταση με ερωτήσεις σύντομης απάντησης ή ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Βιολογική Ψυχολογία, Kalat J.W. Εκδόσεις Odysseus Publishing Company Ltd. 1^η Έκδοση 2019

2^η Επιλογή: Εγκέφαλος και Συμπεριφορά, Bryan Kolb. Εκδόσεις Broken Hill Publishers LTD. 1^η Έκδοση, Αθήνα, 2009

3^η Επιλογή: Βασικές αρχές νευροψυχολογίας του ανθρώπου, Kolb B. & Whishaw I. Εκδόσεις Γ. Δαρδάνος-Κ. Δαρδάνος Ο.Ε. 1^η Έκδοση 2018.

53467	ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΥΓΕΙΑΣ	ΨΥΧΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗ- ΜΩΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑΣ	Τατιανή Αλεξίου Ακαδημαϊκός υπότροφος ΕΣΠΑ
Ώρες Διδασκαλίας ανά εβδομάδα:		20	
Διδακτικές Μονάδες (ECTS):		2	

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των φοιτητών με τις έννοιες της κοινωνιολογίας της υγείας και η απόκτηση γνώσεων που θα τους καταστήσουν ικανούς να κατανοήσουν τη σημασία του κοινωνικού περιβάλλοντος στην υγεία και στην

ασθένεια και να εξηγήσουν τους λόγους και τις διαδικασίες που συγκεκριμένες κοινωνικο-οικονομικές και πολιτισμικές συνθήκες επηρεάζουν το είδος και την κατανομή των ασθενειών στις διάφορες πληθυσμιακές κατηγορίες.

Μαθησιακοί στόχοι

1. Η απόκτηση βασικών γνώσεων στην κοινωνιο-λογία της υγείας, ως επιστήμης της κοινωνίας
2. Η κατανόηση του τρόπου κοινωνικής διαμόρφωσης των ιατρικών δεδομένων στο χώρο της υγείας
3. Η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις πεποιθήσεις του πληθυσμού για την υγεία-ασθένεια και την κοινωνική τους διάσταση στην πορεία του χρόνου
4. Η εξοικείωση με τις κοινωνιολογικές θεωρητικές προσεγγίσεις για την υγεία και την ασθένεια και δη για τη χρόνια ασθένεια
5. Η κατανόηση των βασικών εννοιών της κοινωνιο-λογίας του σώματος
6. Η απόκτηση γνώσεων σχετικά με τις σχέσεις τόσο μεταξύ των διαφόρων ειδικοτήτων στο χώρο της υγείας όσο και μεταξύ των ασθενών και των επαγγελματιών υγείας
7. Η διερεύνηση των κοινωνικών ανισοτήτων στο χώρο της υγείας

Περιεχόμενο

ΕΝΟΤΗΤΑ I: Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Υγείας

1. Υγεία και ασθένεια: εννοιολογικές προσεγγίσεις-ιστορική αναδρομή
2. Βιολογικά αίτια της ασθένειας-Βιοϊατρικό μοντέλο
3. Επιδράσεις τους κοινωνικού περιβάλλοντος στην υγεία και την ασθένεια-κοινωνικο-ψυχολογικό μοντέλο
4. Κοινωνική θεωρία και κοινωνιολογία της υγείας και της ασθένειας

ΕΝΟΤΗΤΑ II: Η κοινωνική μορφοποίηση της επισημονικής γνώσης

1. «Ιατρικοποίηση» κοινωνικών προβλημάτων-Εφαρμογές στη νοσηλευτική πρακτική και φροντίδα υγείας
2. Η κοινωνική διαμόρφωση ιατρικών δεδομένων

ΕΝΟΤΗΤΑ III: Κοινωνικο-ιστορική προσέγγιση των πεποιθήσεων του πληθυσμού για την υγεία ασθένεια

1. Τρόπος ζωής και κοινωνικο-πολιτιστικά πρότυπα στο πέρασμα του χρόνου
2. Τρόπος ζωής και επικινδυνότητα και στη σύγχρονη κοινωνία

ΕΝΟΤΗΤΑ IV: Η κοινωνική διάσταση της χρόνιας ασθένειας και ανικανότητας

1. Κοινωνική και πολιτισμική σημασία της χρόνιας ασθένειας και ανικανότητας
2. Η εμπειρία της χρόνιας ασθένειας, των λοιμωδών νοσημάτων και της ψυχικής ασθένειας
3. Ανικανότητα και κοινωνικό περιβάλλον

ΕΝΟΤΗΤΑ V: Η κοινωνιολογία του σώματος

1. Κοινωνικο-πολιτιστικές ερμηνείες του σώματος στο πέρασμα του χρόνου
2. Νοσηλευτική φροντίδα και σώμα

ΕΝΟΤΗΤΑ VI: Κοινωνιολογία των αλληλεπιδράσεων μεταξύ «κοινού» και επαγγελματιών

1. Σχέσεις μεταξύ προσωπικού διαφόρων ιατρονοσηλευτικών ειδικοτήτων
2. Σχέσεις μεταξύ ιατρονοσηλευτικού προσωπικού και ασθενών

ΕΝΟΤΗΤΑ VII: Κοινωνικές ανισότητες και στάθμη υγείας

1. Σχέση κοινωνικής τάξης και υγείας, ανεργίας και υγείας, κοινωνικού φύλλου και υγείας, φυλής και υγείας
2. Γεωγραφικές και οικουμενικές ανισότητες

Μέθοδος αξιολόγησης: Γραπτές εξετάσεις (Συνδυασμός διαφόρων τύπων όπως ανοικτών απαντήσεων ή ελεύθερης ανάπτυξης, πολλαπλών επιλογών, σωστού-λάθους) ή γραπτή εργασία.

Συγγράμματα:

1^η Επιλογή: Κοινωνιολογία της Υγείας. Χαράλαμπος Οικονόμου. Εκδόσεις Διόνικος, Εκδότριας (Διαθέτης): Μαρία Τσακουρίδου & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα, 2005

2^η Επιλογή: Ανθρωπολογικές και κοινωνιολογικές προσεγγίσεις της υγείας. Χαράλαμπος Οικονόμου, Μ. Σπυριδάκης (επιμέλεια). Εκδόσεις

Ανδρέας Σιδέρης/Ιωάννης Σιδέρης & ΣΙΑ Ο.Ε. Αθήνα, 2011

3^η Επιλογή: Εισαγωγή στην Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας. Hannah Bradby. Εκδόσεις Πεδίο Α.Ε. Αθήνα, 2010

4^η Επιλογή: Κοινωνιολογία της Υγείας και της Ασθένειας. Sarah Nettleton. Εκδόσεις Γ. Δαρδανός-Κ. Δαρδανός Ο.Ε. Αθήνα, 2002

